

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมมีความแตกต่างกัน เมื่อบุคคลอยู่ร่วมกันความขัดแย้งระหว่างบุคคล อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความแตกต่างกันจากความคิด ความเชื่อ ความสนใจ และความต้องการ นอกจากความขัดแย้งในระหว่างบุคคลแล้วในองค์กรอาจมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มบุคคลกับ กลุ่ม ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มกับกลุ่ม ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มองค์กร (สมใจ ลักษณะ, 2542, หน้า 276)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาภายในตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม มีอิสระในการบริหารบุคคล งบประมาณและพัสดุ ด้วยตนเองตามที่ กฎหมายกำหนดไว้ โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บริหารสูงสุด ภายใต้การกำกับดูแล ของนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์กร บริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีสำนักงานปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบล และส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้น ซึ่งมีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประกอบด้วย พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้าง (โกวิทย์ พวงงาม, 2552, หน้า 254-265)

องค์การบริหารส่วนตำบล ถือเป็นองค์กรระดับรากหญ้า ซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดเจตนาที่มุ่งหวังให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา ประชาธิปไตย และมุ่งหวังให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา ภารกิจขององค์การบริหาร ส่วนตำบล จึงเพิ่มมากขึ้น ปัญหาขององค์กรที่ประสบก็คือ เช่น ปัญหางบประมาณมีจำนวนจำกัด ปัญหาบุคลากรขาดทักษะความรู้ในการบริหารจัดการ ซึ่งส่งผลทำให้เกิดความขัดแย้งใน้องค์การบริหาร ส่วนตำบลทั้งสิ้น สาเหตุของความขัดแย้งใน้องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมักเกิดขึ้น ระหว่างบุคคลเกิดจากสาเหตุหลายอย่าง แต่ที่สำคัญ คือ เกิดจากการที่บุคคลมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน ซึ่งเป็นผลมาจาก การที่บุคคลมองสิ่งต่างๆ ไม่เหมือนกัน การมีข้อมูลกันคนละอย่าง ปัญหาของการสื่อสาร การรับรู้และความรู้สึก การที่บุคคลมีเป้าหมายในสิ่งต่างๆ ไม่เหมือนกัน

ความต้องการนั้นไม่อาจอนุโลมได้ การที่บุคคลมีฐานความคิดที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากความแตกต่างกันในพื้นฐานของความคิด หลักตรรกวิทยาที่แต่ละคนใช้ ความต้องการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โครงสร้างของหน่วยงานราชการองค์การบริหารส่วนตำบล การถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายเจ้าหน้าที่ ความเปลี่ยนแปลง เมื่อฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปลี่ยนแปลง การได้รับการเลือกตั้งชั่วคราวที่แตกต่างจากเดิม เมื่อฝ่ายบริหารต้องการให้การเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้าง หรือวิธีการปฏิบัติงาน มักจะมีการต่อต้านจากบุคคลกลุ่มที่เสียประโยชน์ เหล่านี้ล้วนแต่ทำให้ขัดแย้งกันได้ (โกวิทย์ พวงงม, 2543, หน้า 185-188)

ความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ได้เกิดขึ้นตามที่เป็นข่าว เช่น จากข่าวผู้จัดการออนไลน์ (ASTV ผู้จัดการออนไลน์ 21 กันยายน 2550) ได้รายงานข่าวถึง คนร้ายเหิมบุกยิง นายเอก-ปลัด อบต.เดชะพันนาส่วนการคลัง อบต.ห้วยขี้ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อหน้าประชาชนนับร้อยคน จากการสอบสวนทราบว่า ก่อนเกิดเหตุองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขี้ อำเภอบางขัน ได้จัดการแข่งขันกีฬาตำบลห้วยขี้มีการจัดเลี้ยงสังสรรค์หลังยุติการแข่งขัน พร้อมมีการมอบรางวัลให้กับทีมที่เข้าร่วมการแข่งขันขณะที่กำลังยื่นมอบรางวัลนั้นคนร้ายได้ใช้อาวุธปืนยิงใส่กลุ่มผู้มอบรางวัลบนเวทีจนมีผู้ได้รับบาดเจ็บถึง 4 คน คาดต้นเหตุมาจากเรื่องวิวาทและเยาะเย้ยกันกลางงานแข่งขันกีฬา หรือความขัดแย้งด้านการเมือง

และต่อมาได้เกิดความขัดแย้งที่ตำบลท่าไม้ อำเภอบางขัน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้จัดการออนไลน์ (ASTV ผู้จัดการออนไลน์ 12 พฤศจิกายน 2553) ได้รายงานข่าวว่าผู้ใหญ่บ้านกับอดีต รองนายก อบต.ท่าไม้ พิกษาเรื่องที่ดิน น้ดปลัดอำเภอ ไปคูที่ ตกลงกันไม่ได้ ชักทูลมรณะ 9 มม.ซัลโว ดับกลางไร่ เน้นส่วปะหลัง ก่อนเข้ามอบตัวกับผู้กำกับฯ ขอมรับผิด บันดาลโทสะเพราะถูกโกงที่ดินและขัดแย้งทางการเมือง มีอุปนิสัยอดีต รองนายก อบต.ท่าไม้ คนหมู่บ้านเดียวกัน แต่เป็นคู่แข่งทางการเมือง สันนิษฐานกันอันละฝ่ายผลัดกันแพ้ชนะ จึงเกิดบาดหมางกันมาตลอด และเป็นชนวนเหตุสังหารในการสังหารครั้งนี้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความขัดแย้งมีอยู่ทั่วไปในทุกระดับของสังคม และความขัดแย้งขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางขัน จังหวัดกำแพงเพชร อาจจะก่อให้เกิดผลเสียแต่ยังส่งผลดีมีประโยชน์ในการแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลโดย ผู้นำองค์กรย่อมมีหน้าที่ ที่จะต้องแก้ปัญหา จัดการ บริหาร หรือควบคุมความขัดแย้งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการไปได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพและประสิทธิผล การแก้ปัญหาความขัดแย้งหรือการบริหารความขัดแย้งดังกล่าว ผู้ศึกษาคาดว่านำไปสู่ ความร่วมมือ

ร่วมใจกันในการป้องกันปัญหาความขัดแย้ง และก่อให้เกิดความริเริ่มสร้างสรรค์ ทำให้มีแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในรูปแบบใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงแนวคิดในการแก้ไขปัญหาหรือบริหารความขัดแย้งขององค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาหรือบริหารความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยวิธีใดบ้าง แตกต่างกันอย่างไร จึงจะสามารถรักษาความขัดแย้งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เป็นประโยชน์ต่อกรอบปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำกรอบแนวคิดปัจจัยการบริหาร คือ ปัจจัยพื้นฐานที่ใช้ในการบริหารโดยทั่วไป ของสถิติ กองคำ มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางการบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาสาเหตุความขัดแย้ง และแนวทางการบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ใน 4 ด้านคือ

ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสาเหตุความขัดแย้ง และหาแนวทางการบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ใน 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ

ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 32 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 174 คน พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 194 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 400 คน

(กลุ่มมาตรฐานการบริหารงานบุคคลท้องถิ่น, สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร ณ เดือน กันยายน 2554)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 16 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 85 คน พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 95 คน รวมทั้งสิ้น 196 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. สาเหตุของความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2. แนวทางการบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง พฤติกรรมของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกัน ที่แสดงออกให้เห็นถึงความแตกต่างกัน ไม่ลงรอยกันทางด้านความคิด เป้าหมาย วิธีการ ประสบการณ์ ค่านิยม ทักษะคติ ผลประโยชน์ และการรับรู้ต่าง ๆ

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร เป็นความขัดแย้งในหมู่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ แบ่งออกเป็นฝ่ายผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ฝ่ายสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ฝ่ายพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล โดยศึกษาจากปัจจัยการบริหาร 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ

2. ความขัดแย้งด้านบุคลากร หมายถึง ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากรประกอบด้วย การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนา การสร้างขวัญกำลังใจ การให้คุณให้โทษ และบุคลิกภาพส่วนบุคคล

3. ความขัดแย้งด้านการเงิน หมายถึง ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับผิดชอบในด้านการบริหารการเงิน ประกอบด้วยการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีของการบริหารส่วนตำบล การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน งานรายงานเงินคงเหลือประจำวัน การจ่าย เงินสะสม

4. ความขัดแย้งด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่รับผิดชอบในด้านการพัสดุ ประกอบด้วย การจัดซื้อจัดจ้าง การใช้พัสดุ การเบิกจ่าย การเก็บรักษา การยืมพัสดุ การตรวจสอบพัสดุประจำปี การจำหน่ายพัสดุ

5. ความขัดแย้งด้านการจัดการ หมายถึง ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่รับผิดชอบด้านการบริหาร ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การวินิจฉัย การสั่งการ การมีส่วนร่วม และการติดตามประเมินผล

6. การบริหารความขัดแย้ง หมายถึง วิธีการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ พรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ที่ใช้ในการบริหารความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่รับผิดชอบโดยศึกษาจากปัจจัยการบริหาร 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสาเหตุของความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ พรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ ด้านการจัดการ

2. ทำให้ทราบถึงแนวทางการบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ

3. ข้อมูลที่ได้นำไปเป็นแนวทางป้องกันและในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการได้